

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

CZK/EUR ↗
24,945 +0,02 %CZK/USD ↗
23,784 +0,11 %PX ↗
2010,97 +0,10 %FTSE ↗
8756,21 +0,28 %DAX ↘
22550,89 -1,07 %BTC/USD ↗
84534 +1,00 %Trump cla miluje,
EU chystá obranu

Americký prezident vyhrožuje Evropě cly ve výši 25 procent. Překotný vývoj situace pozorně sleduje i český autoland.

Strana 3

Zkrácené úvazky
na mrtvém bodě

Ani sleva na pojistné nedokázala zvednout počet částečných úvazků. HN popisují důvody, na čem to podle firem drhne.

Strana 4

Je libo dveře
ze sídla Sazky?

KKCG se snaží rozprodat či znovu využít materiál z někdejší centrály loterijní společnosti, která je před rekonstrukcí.

Strana 13

Víkend

Magazín
Hospodářských novin

Kellner v divadle

Jak vznikala hra o nejbohatším Čechovi a proč je pro někoho génius a pro jiného záporák.

Investice

Za deset let porazilo inflaci
jen sedm penzijních fondů

Více než půl bilionu korun mají Češi v penzijních fondech, které nedokázaly za posledních deset let porazit inflaci. Doplatit na to mohou i ostatní.

David Busta
david.busta@hn.cz

Penzijním fondům se v loňském roce dařilo a s jedinou výjimkou přinesly kladný výnos úplně všechny. V případě akciových fondů nebylo dokonce raritou ani dvouciferné zhodnocení. Budoucího penzistu by ale mělo primárně zajímat, jak se jeho úspory zhodnocují dlouhodobě a zda poráží inflaci. A zde už jsou výsledky za posledních deset let méně povzbudivé. Inflaci dokázalo svým výnosem překonat v poslední dekádě jen sedm fondů. Výsledky trochu zachraňují státní příspěvky, přesto se ale většině lidí peníze znehodnotily. Podívali jsme se, jak investovat v penzijní tak, aby to dávalo ekonomický smysl.

Hlavní příčinou nevalné bilance spoření na penzi je fakt, že většina peněz je uložena v konzervativních fondech. Největší podíl mají transformované fondy, v nichž jsou peníze lidí, kteří si zakládali penzijní ještě před rokem 2013. Těmto fondům se také říká staré penzijní. V rámci nového penzijní jsou už jak konzervativní, tak vyvážené nebo dynamické fondy. V celkovém součtu (obě penzijní) ale v konzervativních fondech (investují primárně do dluhopisů) s ročním výnosem kolem 1,1 procenta leží 78 procent všech prostředků, což je zhruba 470 miliard korun.

Inflace v posledních deseti letech dosáhla na průměrnou roční hodnotu 4,3 procenta, tudíž porazit ji nedokázaly ani vyvážené fondy s ročním výnosem 3,7 procenta, které investují nejčastěji do dluhopisů nebo akcií. Jediný, kdo se s růstem cenové hladiny úspěšně utkal, byly dynamické fondy, mající peníze primárně v ak-

ciích. Nicméně i mezi nimi jsou velké rozdíly. Premiantem podle srovnání poskytnutého společností Freedom Financial Services je na desetiletém horizontu ČSOB Dynamický, když dokázal vydělat po zohlednění inflace přes 40 procent. Naopak se nedařilo akciovému fondu Komerční banky s výnosem 0,1 procenta.

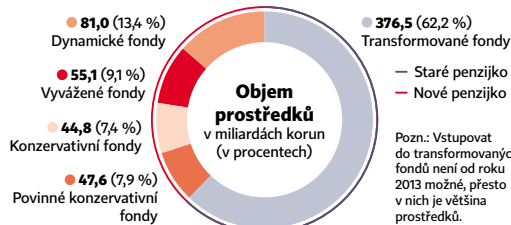
Zmíněné výnosy jsou již čisté po odečtení poplatků, zároveň se do nich ale nepočítá státní příspěvek. A právě ten dokáže do jisté míry chabou výnosnost zejména konzervativních fondů kompenzovat. Kdo investuje s horizontem 20 let měsíčně 1700 korun, vloží celkem do penzijní 408 tisíc a stát mu přihodí 81 600.

Státní příspěvek se také bude zhodnocovat, a tak po 20 letech penzista bude mít celkem 549 tisíc, z toho 91,5 tisíce je efekt příspěvku. Pomoc státního příspěvku ale stejně konzervativnímu investorovi nestačí ani k poražení dvouprocentní inflace.

Přitom lidé s tímto dlouhým investičním horizontem není v konzervativních fondech zrovna málo. „Za velmi smutný parametr dnešního stavu českého penzijního systému pokládám, že stále ještě téměř polovina lidí, kteří mají penzijní úspory ve starém penzijní, je ve věku do padesáti let,“ uvádí Michal Skořepa, ekonom České spořitelny.

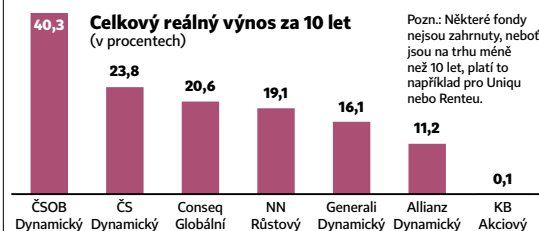
Pokračování na straně 2

Češi investují na penzi velmi konzervativně

Inflaci dokázalo v poslední dekádě porazit jen několik fondů

Cílem strádatele na penzi je zhodnocovat své prostředky, a to reálně, tedy po zohlednění inflace. Za posledních deset let se to podařilo jen několika dynamickým fondům.

Zdroj: Asociace penzijních společností ČR. Výpočty analytiků Freedom Financial Services

Rozhovor

Miliardy do optiky
pro rodinné domy
plánuje šéf Cetinu

Zatímco éra budování rychlých mobilních 5G sítí končí, budoucí investice v Česku se budou týkat zejména fixních optických sítí. Myslí si to Juraj Šedivý, předseda představenstva společnosti Cetin. Společnost ze skupiny PPF je majitelem telekomunikační infrastruktury. „Bude pokračovat éra optiky. V Česku už máme velmi dobré pokrytí měst a bytových domů, na druhé straně většina rodinných domů a venkovských oblastí stále spoléhá na klasické kovové kabely,“ říká Šedivý v rozhovoru pro HN. Celá skupina Cetin, která kromě Česka působí na Slovensku, v Maďarsku, Bulharsku a Srbsku, v posledním zveřejněném roce 2023 investovala do sítě 9,4 miliardy korun a loni to bylo podle Šedivého ještě více.

Strany 8 a 9, foto: HN – Honza Mudra

■ Dokončení ze strany 1

Jedná se tak minimálně o 990 tisíc lidí jen v rámci starého penzijního, kteří se chystají na penzi nevhodně. Dodejme, že další stovky tisíc takto investují i v novém penzijní. Investiční horizont přitom navíc nekonečně věkem odchodu do penze, neboť nedává zpravidla smysl vybrat v jeden okamžik všechny peníze, ale vybírat je postupně a investice nechávat i v penzi nadále zhodnocovat. Tedy čistě finančně nedává smysl zůstat v konzervativních produktech ani padesátníkům či starším.

Nezávislá finanční poradkyně Michala Janatová pak upozorňuje, že penzijní fond by měl být právě onou dynamickou složkou celkového portfolia, nikoliv konzervativní investicí. Zatímco na dlouhodobém horizontu jsou akciové trhy statisticky podle historických dat zárukou výnosu, konzervativní investice naopak zárukou prodělků, neboť inflaci neporazí. V praxi bývá ale problém v tom, že řada lidí dlouhodobý pohled nezvládá a vadí jim kolísavost investic. Zmíněný ČSOB Dynamický třeba loni vydělal přes 16 procent, ale v roce 2022 téměř 15 procent odepsal.

Dalším důvodem, proč někteří lidé nechcejí přesunout peníze ze starého penzijního fondu do nového a ideálně výnosnějších fondů, je podle Jana Sedláčka, mluvčího Asociace penzijních společností ČR, vidina výsluhové penze. V jejím rámci mají někteří lidé možnost po 15 letech investování do starého penzijního vybrat polovinu úspor. Čistě ekonomicky přitom takové rozhodnutí nedává moc smysl, pakliže není cílem přesunout peníze do jiných, výnosnějších investic. K tomu ale není potřeba peníze vybírat, převod do nového penzijního je bez postihu.

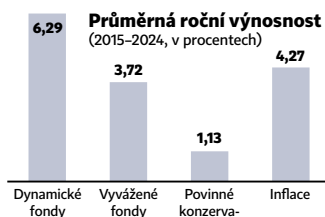
Poměrně hroznivý obrázek o českém způsobu přípravy na penzi pak ukazuje studie Národní rozpočtové rady, která mimo jiné srovnává, do čeho investují penzijní fondy v jednotlivých zemích. Česká republika patří v seznamu k ultrakonzervativním, kdy podíl akcií v fondech k roku 2021 byl pod deseti procenty. Například v Polsku nebo Litvě podíl činil výrazně nad 60 procent.

Skočte pak upozorňuje, že jedním z důsledků současného stavu může být další zatížení veřejných rozpočtů, neboť politici se mohou dostat pod tlak, aby v budoucnu nesystémově pomohli těm, kteří si vhodně neinvestovali. Janatová pak zmiňuje, že podle její zkušenosti není penzijní lidmi bráno jako plnohodnotný způsob, jak se na penzi zajistit, a tíhnou spíše třeba ke koupi nemovitosti.

Toto chování ale může zvyšovat nedostupnost vlastního bydlení pro mladší ročníky, které by mohly zakládat rodinu. Zvýšené náklady na bydlení se pak mohou odrazit ve snížené porodnosti, což znamená méně daňových poplatníků, a tedy nižší potenciální množství prostředků na výplatu budoucích penzí. Současné nastavení penzijního systému a chování jeho klientů tak může mít řadu na sebe navázaných negativních ekonomických dopadů, které nemusí být na první pohled viditelné.

Inflace byla těžký nepřítel

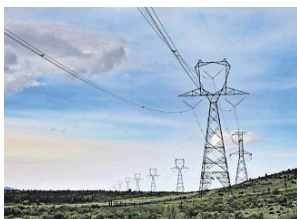
Porazit inflaci nebylo v posledních deseti letech snadné, nicméně konzervativní fondy by se nedokázaly vypořádat ani s dvouprocentní inflací, což je cíl centrální banky.

Zdroj: Asociace penzijních společností ČR, ČSÚ

Krátce

Skoky v regulovaných cenách energií jsou minulostí, tvrdí ERÚ

Energetický regulační úřad (ERÚ) odhalil, jakým způsobem bude v příštích letech určovat regulovanou část ceny energií. Schválil totiž metodiku pro takzvané šesté regulační období, které připadá na léta 2026 až 2030. Regulovaná složka cen energií letos tvoří z koncové ceny elektřiny zhruba 45 procent a u plynu 20 procent.

Podle předsedy rady ERÚ Jana Šefránka by nová pravidla neměla přinést skokové zdražování, k jakému docházelo během energetické krize. „Nová metodika regulace nepovede ke skokovému navýšení regulovaných cen, a to ani přesto, že tempo potřebných investic výrazně roste. Předpokládáme průměrné meziroční nárůsty regulovaných cen na úrovni inflace, maximálně jedno až dvě procenta nad ní,“ uvedl Šefránek.

Náklady na údržbu a investice do obnovy energetické infrastruktury ze strany provozovatelů, jako jsou ČEPS, ČEZ Distribuce, E.G.D či Net4Gas, se promítají do výše regulované složky. Ty vzhledem k nutné modernizaci energetiky v následujících pěti letech ve výši 187 miliard korun oproti 164 miliardám v končícím období. Za plynárenský sektor to je 48 miliard ve srovnání s 37 miliardami korun za léta 2021 až 2025.

Klíčovým parametrem je maximální povolená míra výnosnosti označovaná zkratkou WACC, o jejíž výši se vedly při téměř dva roky trvajících přípravách metodiky ostré diskuse. Podle toho, jak vysoké WACC ERÚ distribucím, přenosové soustavě či provozovatelům plynovodů uzná, se odvíjí také výše regulované složky. Od příštího roku by tedy WACC mohla být až 6,9 procenta, v současnosti je to 6,63 procenta pro elektřinu a 6,52 pro plyn.

Novinkou v systému je však motivační bonus. Pokud regulované společnosti splní nastavené cíle, může se WACC zvýšit o 1,5 procentního bodu, tedy až na 8,4 procenta. To se pak i výrazněji projeví ve výši regulované ceny.

Mezi takové cíle, obecně známé pod anglickou zkratkou KPI (key performance indicator – klíčové ukazatele výkonnosti), patří například to, kolik inteligentních trafostanic provozovatelé sítě instalují. U plynu půjde mimo jiné o úpravu infrastruktury tak, aby byla schopna přepravovat směs zemního plynu s vodíkem. Tyto investice se do koncových cen prvotně promítnou, z dlouhodobějšího hlediska však mohou vést ke snížení nákladů a vliv na ceny energií by mohl být v konečném důsledku pozitivní.

Jan Brož

Chevron přišel o licenci na těžbu v Venezuele

Americký prezident Donald Trump ve středu zrušil licenci americké ropné společnosti Chevron na těžbu v Venezuele, kterou jí udělil jeho předchůdce Joe Biden před více než dvěma lety. Režim Nicoláse Madura nepokročil v oblasti „volebních podmínek“ a navrácení migrantů z USA, uvedl Trump v příspěvku na své sociální síti Truth Social. Výsledky posledních dvou prezidentských voleb, v nichž Maduro podle úřadů zvítězil, Spojené státy neuznaly a považují je za zmanipulované. Peníze od Chevronu byly od roku 2023 pro Madurov režim zásadním zdrojem příjmu.

„Americká vláda učinila škodlivé a nevysvětlitelné rozhodnutí, když vyhlásila sankce proti americké společnosti Chevron,“ reagovala venezuelská viceprezidentka Delcy Rodríguezová v prohlášení zveřejněném na Telegramu.

„Tímto rušíme ústupky, které křivák Joe Biden poskytl Nicolási Madurovi z Venezuely ohledně dohody o ropných transakcích z 26. listopadu 2022 a také ohledně volebních podmínek v Venezuele, které Madurov režim nesplnil,“ napsal Trump s tím, že dohoda o povolení těžby se ruší k 1. březnu. Biden tehdy zmínil sankce a umožnil ropnou dohodu s cílem zajistit spravedlivé a demokratické volby, uvedla agentura Reuters.

Trump také Madurovu režimu vyčetl, že „nepřevážá násilné zločiny, které poslal do naší země“.

Chevron vyvážá ze svých venezuelských provozů přibližně 240 tisíc barelů ropy denně, což je více než čtvrtina veškeré produkce ropy v zemi. Ukončení licence znamená, že Chevron již nebude moci venezuelskou ropy vyvážet. A pokud bude venezuelská státní ropná společnost PDVSA vyvážet ropy, kterou dříve vyvážel Chevron, americké rafinerie ji nebudou moci nakupovat kvůli americkým sankcím.

ČTK

Školní inspekce: Zájemců o post ředitelů škol je málo

Uchazečů o pozici ředitelů škol je málo. Do téměř dvou pětina konkurzů se přihlásil jeden uchazeč, do čtvrtiny dva. Vyplývá to ze zprávy České školní inspekce, v období od září 2023 do konce roku 2024 se uskutečnilo 1611 konkurzů na ředitele škol. Více než polovina se konala v souvislosti s koncem šestiletého funkčního období ředitele, ne-

Redakce HN

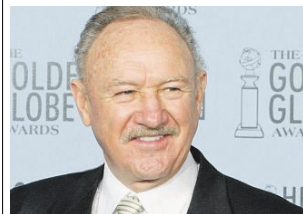
autori@hn.cz

celá čtvrtina souvisela s odchodem do důchodu. Průměr počtu uchazečů přihlášených do konkurzů byl 2,3. Do dvou procent konkurzů se nepřihlásil žádný uchazeč.

Na nedostatek uchazečů o pozici ředitelů škol upozorňovali experti i dříve, kandidáty podle nich odrážuje administrativní zátěž, nízká podpora zřizovatele školy nebo výběrové řízení, které považují za netransparentní. Vyplývá to ze studie organizace Učitel na živo, kterou pro ni zpracovala společnost PAQ Research.

ČTK

Zemřel herec Gene Hackman. Okolnosti jsou nejasné

Zemřel legendární americký herec Gene Hackman, bylo mu 95 let. Podle amerických médií byl dvojnásobný držitel Oscara ve středě nalezen mrtvým v domě poblíž amerického města Santa Fe, a to spolu s manželkou Betsy Arakawaovou. Policie nemá podezření na trestný čin, příčinu úmrtí vyšetřuje.

Smrt dvojice i jejich psa potvrdil šéf Adan Mendoza, neupřesnil ale, jak k ní došlo, ani to, kdy manžel zemřel. Jeho úřad v prvotním vyjádření pouze uvedl, že policisté na místo dorazili ve středu ve 13:45 místního času na základě žádosti o kontrolu, jestli jsou manželé v pořádku.

Později policie oznámila, že nic nenasvědčuje tomu, že by herec a jeho manželka byli zastřeleni nebo měli na těle jakékoli jiné rány. Mrtví byli pravděpodobně už delší dobu před příjezdem policie do jejich domu. Agentura AP informovala, že na vyšetřování se podílí také dodavatel plynu, který po nálezů těl zkontroloval potrubí v domě a jeho blízkosti, žádné známky závad ale ihned nezjistil. Americká média také spekulují o otravě oxidem uhelnatým či sebevraždě.

Arakawaová bylo 63 let, Hackman si tuto pianistku vzal jako druhou manželku v roce 1991. Byl otcem tří dětí.

Hackman, který se stal herecem až po třicítce, se do diváckého povědomí dostal jako bývalý vězeň a fotograf Buck Barrow, bratr gangstera Clydeho Barrowa ve slavné gangsterce z roku 1967 Bonnie a Clyde. Za tuto roli byl nominován na Oscara, stejně jako za další v rodinném dramatu z roku 1970 Nikdy jsem nezpíval svému otci.

Pozlacená soška Oscara k Hackmanovi putovala za roli policisty Jimmyho „Pepka“ Doylea v legendárním krimifilmu Williama Friedkina z roku 1971 Francouzská spojka: Šťvanice. Druhou sošku dostal za roli krutého šerifa Billa Daggetta z westernu Nesmířitelní, který v roce 1992 režíroval Clint Eastwood.

Hackman býval členem amerického námořnictva. Celkem se za svou kariéru objevil ve více než 80 filmech.

ČTK, red